

acotacions a la mandra.

P. VERDES I JUNCADILLA

29 I 30 / IV / 75

Quin és el paper de la crítica literària als diaris? La crítica en general té dues coses, almenys aquestes dues, a fer: primera, veure què pretenia l'autor i analitzar fins a quin punt ha sabut dur-ho a terme; segona, dir si allò que ha volgut explicar l'escriptor —i la manera com ho ha explicat— li sembla vàlid, i per què. Es clar, jo ho he exposat en quatre paraules, però aconseguir-ho no és tan fàcil. Requereix temps, aplicació, calma. Ara bé, els diaris són papers d'urgència. Fins i tot les seccions literàries, bo i preparades amb aquella mica d'antelació que en canvi no permet la notícia fresca del dia, han de rodar a un ritme força frenètic. El crític es crema lliurant el seu article —o articles!— setmanals, i no pot, per tant, rumiar gaire el llibre que acaba de llegir, no pot deixar que les idees se li clarifiquin mitjançant la reflexió, el tornar-hi a pensar. Res. No té més remei que empassar-se l'obra, caçar al vol, febril, una idea

que concreti i justifiqui aquella impressió primera, de plaer, o de disgust, que li ha quedat en tombar el darrer full, i passar-la al paper sense temps per a les rectificacions, les matisacions. Aquesta servitud l'ha de deixar sovint, sospito, insatisfet. El lector ha d'entendre el joc i excusar les deficiències que en resulten.

De tota manera, aquest crític de diari hauria de tenir, crec, molt clar el sentit de la seva missió. Ja que no pot ser profund i definitiu (sempre hi haurà l'excepció, però passem), la seva eficàcia ha d'anar per un altre camí. Malgrat tot, buscarà el rigor màxim possible, però allí on no arribi d'aquesta manera, aplicarà les virtuts del periodista normal, i que també a ell, no excusant la seva especialització, li són necessàries: la vivacitat i el sentit polèmic. En definitiva, s'ha d'arriscar a plantejar problemes i a emetre judicis contundents i, si pot ser, revulsius. Ha de saber remoure unes aigües que, després, d'altres (o ell mateix), a pàgines més repo-

sades, ordenaran de nou. Allò que més atractiu té de la seva funció és la possibilitat d'encendre la passió pel llibre i, encara més, per la vida cultural. Fer-ho, és clar, li proporcionarà problemes. Però, a canvi, li evitarà una mecanització que, ho veiem, engoleix fins i tot l'individu amb millors condicions per a la feina, però que no s'ha sabut defensar dels perills que comportava.

Els qui seguim els suplementes literaris dels diaris de Barcelona ens avorrim més sovint del que voldríem. Hi ha crític que sembla haver-se especialitzat classificant els llibres en les categories d'esplèndid, magnífic o francament interessant. La diferència de matís entre l'esplèndid i el francament interessant és tan mínima que em fa anar de corcoll. I l'excés de prudència del crític, doncs, s'arriba a confondre amb la incapacitat de jutjar. Comptant amb les equivocacions, el crític ha de pensar més en "agafar" el seu públic que no pas en la sempre impossible pretensió de no comprometre's del tot. Cal mullar-se el cul. El crític de diari ho ha de fer més que ningú, o, almenys, millor dit, d'una manera més incisiva, més directa, més suggestiva que ningú. Ara, si del que es tracta és d'anar dormint la migdiada, callo.